

Informacja

z wykonania planu

budżetu państwa w części 73 – ZUS

Sprawozdanie

z wykonania planu finansowego

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Sprawozdanie

z wykonania planu finansowego

Funduszu Emerytur Pomostowych

Sprawozdanie

z wykonania planu finansowego

Funduszu Rezerwy Demograficznej

za 2020 rok

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

ul. Szamocka 3,5

01-748 Warszawa

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	5
2.	BUDŻET PAŃSTWA W CZĘŚCI 73 – ZUS.....	10
2.1.	Wydatki budżetu państwa w części 73 – ZUS	12
2.1.1.	Dział 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.....	13
2.1.2.	Dział 851 – Ochrona zdrowia.....	14
2.1.3.	Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.....	14
2.1.4.	Dział 855 – Rodzina	14
2.2.	Wydatki budżetu państwa w części 73 – ZUS w układzie zadaniowym.....	15
3.	FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.....	18
3.1.	Sytuacja finansowa FUS	18
3.2.	Przychody	20
3.2.1.	Przychody ze składek na FUS.....	20
3.2.2.	Ściągalność	21
3.2.3.	Dotacja z budżetu.....	21
3.2.4.	Wpłaty z OFE	21
3.2.5.	Pozostałe przychody.....	21
3.2.6.	Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy.....	22
3.2.7.	Pozostałe zwiększenia	22
3.3.	Koszty	22
3.3.1.	Świadczenia pieniężne.....	22
3.3.2.	Emerytury i renty.....	22
3.3.3.	Pozostałe świadczenia.....	24
3.3.1.	Koszty bieżące	25
3.3.2.	Odpis na działalność ZUS.....	25
3.3.3.	Prewencje rentowa i wypadkowa	25
3.3.4.	Wynagrodzenia dla płatników składek.....	25
3.3.5.	Koszty obsługi kredytów.....	26
3.3.6.	Pozostałe zmniejszenia.....	26
3.4.	Stan funduszu na koniec roku	26
3.5.	Wykonanie planu FUS w układzie zadaniowym.....	27
4.	FUNDUSZ EMERYTUR POMOSTOWYCH.....	30
4.1.	Sytuacja finansowa FEP	30
4.2.	Przychody	31
4.3.	Koszty	31
4.4.	Stan funduszu na koniec roku	32
4.5.	Wykonanie planu FEP w układzie zadaniowym	32
5.	FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ	36
5.1.	Sytuacja finansowa FRD	36

5.2. Przychody	36
5.3. Koszty	37
5.4. Stan funduszu na koniec roku	37
5.5. Aktywa FRD	37

1. WPROWADZENIE

Rok 2020 był rokiem zdominowanym przez pandemię koronawirusa. Jej wybuch zmienił oblicze świata i wywołał kryzys gospodarczy na skalę globalną. W Polsce największe spowolnienie wystąpiło w pierwszym półroczu 2020 r. w związku z lockdownem, który wprowadził gospodarkę w stan hibernacji i wiązał się z licznymi restrykcjami oraz obostrzeniami gospodarczo-społecznymi. W drugim kwartale nastąpiło poluzowanie ograniczeń, którego skutkiem było odbicie ekonomiczne. Z kolei ostatni kwartał roku wiązał się z ponownym wprowadzeniem obostrzeń ze względu na tzw. drugą falę COVID-19, jednak parametry makroekonomiczne tym razem nie obniżyły się istotnie, gdyż gospodarka zaczęła dostosowywać się do restrykcji i stawała się coraz bardziej „odporna” na epidemię. Bilans roku niezaprzeczalnie pozostaje jednak ujemny zarówno w zakresie sytuacji gospodarczej, jak i społecznej.

Sytuacja związana z pandemią wpłynęła w dużym stopniu na sytuację finansową funduszy zarządzanych przez ZUS, a szczególnie na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Znaczenie miało nie tylko tąpnięcie w zakresie podstawowych wskaźników makroekonomicznych, ale również wprowadzenie przez rząd licznych programów pomocowych, których celem było łagodzenie skutków recesji poprzez m.in.: zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności z tytułu składek, możliwość obniżenia wynagrodzeń pracownikom oraz dofinansowanie w ramach tarczy antykryzysowej.

Założenia makroekonomiczne stanowią jedną z podstawowych grup założeń przyjmowanych przy konstrukcji planów finansowych. Konsekwencją tego faktu jest to, że poziom ich realizacji determinuje stopień wykonania planów finansowych i jest czynnikiem decydującym o wielkości rozbieżności pomiędzy planowanymi a wykonanymi przepływami finansowymi.

W poniższej tabeli zestawiono podstawowe wskaźniki makroekonomiczne oraz ich zmiany w trakcie 2020 r.

Tabela 1. Porównanie podstawowych wskaźników makroekonomicznych w 2020 r.

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa z dnia 1 kwietnia 2020 r.	Nowelizacja ustawy budżetowej z dnia 31 października 2020 r.	Realizacja
Dynamika realna PKB	3,7%	-4,6%	-2,8% ^{*)}
Wskaźnik wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	106,0%	103,5%	105,0%
Wskaźnik wzrostu zatrudnienia w gospodarce narodowej	100,5%	97,6%	98,9% ^{**)}
Stopa bezrobocia (na koniec okresu)	5,1%	8,0%	6,2%
Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	102,5%	103,3%	103,4%

^{*)} Wstępny szacunek GUS.

^{**)} Dane dla sektora przedsiębiorstw.

Zmiany prawne, które miały wpływ na realizację planów finansowych, w większości były związane z przeciwdziałaniem skutkom epidemii koronawirusa. Najistotniejszym aktem prawnym wprowadzającym pakiety pomocowe w związku z kryzysem wywołanym pandemią jest specustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych i wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹, która wprowadziła:

- zwolnienia z należności z tytułu składek za okresy od 1 marca 2020 r. do 31 maja 2020 r., od 1 lipca 2020 r. do 30 września 2020 r. oraz od 1 listopada 2020 r. do 30 listopada 2020 r. (art. 31zo) – ich łączna kwota w 2020 r. wyniosła 9,1 mld zł,
- dodatkowy zasiłek opiekuńczy dla ubezpieczonych, którzy musieli zająć się dzieckiem do lat 8 z powodu zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły z powodu COVID-19, przysługujący w czasie trwania pandemii do dnia 28 czerwca 2020 r. (art. 4); na mocy kolejnych rozporządzeń dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługiwał również w okresach: od 29 czerwca 2020 r. do 26 lipca 2020 r., od 1 września 2020 r. do 20 września 2020 r., od 9 listopada 2020 r. do 24 grudnia 2020 r. oraz od 28 grudnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. – szacunkowa kwota dodatkowego zasiłku opiekuńczego wyniosła 2,6 mld zł.

Wpływ pandemii na wykonanie planu FUS był odczuwalny zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, co wymusiło dwukrotną jego aktualizację:

- 28 października 2020 r. dokonano nowelizacji ustawy budżetowej na 2020 r.²,
- 9 grudnia 2020 r. dokonano zmiany planu finansowego FUS.

Nowelizacja ustawy budżetowej uwzględniała aktualizację podstawowych parametrów makroekonomicznych oraz podejmowane przez rząd działania na rzecz zapobiegania negatywnym skutkom pandemii COVID-19. W zakresie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych znowelizowany plan uwzględniał:

- dostosowanie stanu FUS na początek 2020 roku do rzeczywistego wykonania, tj. do kwoty 4 208 150 tys. zł (zmniejszenie o 875 660 tys. zł),
- zwiększenie przychodów funduszu o 27 821 168 tys. zł – do kwoty 290 002 520 tys. zł, mając na uwadze zmniejszone przychody ze składek w wyniku pogorszenia sytuacji gospodarczej oraz braku wejścia w życie ustawy reformującej OFE; znowelizowany plan uwzględniał także środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 38 032 672 tys. zł przeznaczone na sfinansowanie negatywnych skutków społeczno-

¹ Dz.U. z 2020 r., poz. 1842 z późn. zm.

² Dz.U. z 2020 r., poz. 1919.

gospodarczych epidemii COVID-19 oraz wpłatę z budżetu państwa w kwocie 12 000 000 tys. zł,

- zwiększenie kosztów o 14 617 139 tys. zł – do kwoty 276 012 657 tys. zł, uwzględniając przede wszystkim wzrost wydatków na świadczenia w związku ze stanem epidemii (wprowadzenie dodatkowego zasiłku opiekuńczego oraz wzrost wypłat zasiłków chorobowych związany z zachorowaniami na COVID-19).

Zmiana planu dokonana 9 grudnia 2020 r. polegała na zwiększeniu przychodów i kosztów funduszu o 816 569 tys. zł, przy czym zwiększono: wydatki na emerytury – o 54,7 mln zł, zasiłki pogrzebowe – o 163,5 mln zł, zasiłki chorobowe – o 440,7 mln zł oraz świadczenia rehabilitacyjne – o 157,7 mln zł.

Niedobór Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynikający ze skutków pandemii został częściowo uzupełniony z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 powołanego na mocy ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw³. Łączna kwota środków, które zostały przekazane do FUS wyniosła 28,3 mld zł.

Na wykonanie planów finansowych istotny wpływ miał również fakt, iż z powodu trudnej sytuacji pandemicznej w 2020 r. nie weszła w życie ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne, co spowodowało:

- brak wpływu do FUS tzw. opłaty przekształceniowej w szacunkowej kwocie 12,6 mld zł,
- brak wpływu do FRD aktywów pochodzących z przeniesienia z OFE środków osób, które wybrałyby ZUS, w szacunkowej kwocie 31 mld zł.

Inne istotne zmiany prawne determinujące wykonanie planów finansowych to:

- ustawa z dnia 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19⁴, na mocy której (art. 20 ust. 1 p. 2) do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych została przekazana jednorazowa wpłata z budżetu państwa w wysokości 12 mld zł,
- udzielenie przez FRD pożyczki Funduszowi Solidarnościowemu w kwocie 11,5 mld zł na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów oraz kosztów jego obsługi (na mocy art. 31z**z** przywołanej powyżej

³ Dz.U. z 2020 r., poz. 568.

⁴ Dz.U. z 2020 r., poz. 1747.

ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw),

- ustawa z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na 2021 r.⁵, na mocy której w 2020 r. umorzono pożyczkę udzieloną Funduszowi Solidarnościowemu przez FRD w 2019 r. w kwocie 8,7 mld zł.

⁵ Dz.U. z 2020 r., poz. 2400.

Informacja
z wykonania planu
budżetu państwa w części 73 – ZUS

za 2020 rok

2. BUDŻET PAŃSTWA W CZĘŚCI 73 – ZUS

Tabela 2. Wykonanie planu dochodów budżetu państwa w części 73 – ZUS w 2020 r.

Treść		2019 r.	2020 r.			
		Wykonanie	Plan po nowelizacji	Wykonanie	% wyk. planu	2019 r. =100%
		w tys. zł	w tys. zł			
OGÓŁEM		329 239	233 100	258 853	111,0	78,6
Dział 753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	247 968	151 715	171 865	113,3	69,3
Rozdział 75303	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	245 842	150 000	169 688	113,1	69,0
Rozdział 75313	Świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty ZUS i KRUS	2 073	1 679	2 140	127,5	103,2
Rozdział 75395	Pozostała działalność	53	36	37	102,8	69,8
Dział 853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	11 485	5 516	11 113	201,5	96,8
Rozdział 85335	Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tyt. ubezpieczenia OC i AC	0,2	-	-	x	x
Rozdział 85347	Renta socjalna	11 321	5 463	11 014	201,6	97,3
Rozdział 85395	Pozostała działalność	164	53	99	186,8	60,4
Dział 855	Rodzina	69 786	75 869	75 875	100,0	108,7
Rozdział 85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3	-	9	x	300,0
Rozdział 85512	Fundusz Alimentacyjny w likwidacji	69 783	75 869	75 866	100,0	108,7

Dochody budżetu państwa w części 73 – ZUS w 2020 r. wyniosły 258 853 tys. zł, tj. 111,0% planu, i obejmowały przede wszystkim:

1. Zwrot środków wycofanych z OFE w kwocie 169 688 tys. zł w związku z realizacją art. 111a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych⁶. Dochody z tego tytułu stanowiły 113,1% planu i były wyższe od zakładanych o 19 688 tys. zł, co wynika z większej niż prognozowano liczby osób, których środki podlegały przekazaniu na dochody budżetu państwa.

⁶ Dz.U. z 2020 r., poz. 105.

2. Środki uzyskane w wyniku likwidacji Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 75 866 tys. zł. Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych⁷ ZUS prowadzi od dnia 1 maja 2004 r. likwidację Funduszu Alimentacyjnego. W trakcie jej trwania likwidator egzekwuje należności funduszu oraz reguluje jego zobowiązania powstałe przed jej rozpoczęciem. Stosownie do postanowień art. 69 ust. 1 wymienionej ustawy środki uzyskiwane w wyniku likwidacji funduszu podlegają przekazaniu na dochody budżetu państwa po zakończeniu każdego roku budżetowego do dnia 31 marca.
3. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń łącznie z należnymi od nich odsetkami:
 - rent socjalnych wypłacanych przez ZUS za okres do 31 grudnia 2019 r. oraz zasiłków i świadczeń przedemerytalnych wypłacanych przez ZUS za okres do 31 grudnia 2008 r. w łącznej kwocie 11 014 tys. zł,
 - świadczeń rodzinnych za okres do 31 sierpnia 2006 r. w kwocie 9 tys. zł,
 - świadczeń finansowanych z budżetu państwa zleconych do wypłaty ZUS w kwocie 2 140 tys. zł,
 - jednorazowych dodatków pieniężnych realizowanych przez ZUS w 2016 r. oraz zapomóg pieniężnych realizowanych przez ZUS w 2007 r. w kwocie 99 tys. zł.

⁷ Dz.U. z 2020 r., poz. 111.

2.1. Wydatki budżetu państwa w części 73 – ZUS

Wydatki budżetu w części 73 – ZUS w 2020 r. wyniosły 54 443 626 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach, i były niższe od poniesionych w poprzednim roku o 3 690 045 tys. zł.

Tabela 3. Wykonanie planu wydatków budżetu państwa w części 73 – ZUS w 2020 r.

Treść		2019 r.	2020 r.					
		Wykonanie w tys. zł	Plan po nowelizacji	Plan po zmianach w tys. zł	Wykonanie	% wyk. planu	% wyk. pl. po zm.	2019 r. =100%
OGÓŁEM		58 133 671	57 354 934	54 800 319	54 443 626	94,9	99,3	93,7
Dział 753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	50 671 659	53 469 224	50 919 224	50 737 724	94,9	99,6	100,1
Rozdział 75303	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	38 924 954	45 522 023	45 522 023	45 522 023	100,0	100,0	116,9
Rozdział 75308	Fundusz Rezerwy Demograficznej	8 736 459	3 850 000	1 300 000	1 300 000	33,8	100,0	14,9
Rozdział 75310	Fundusz Emerytur Pomostowych	-	747 376	747 376	747 376	100,0	100,0	x
Rozdział 75313	Świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty ZUS i KRUS	3 009 744	3 349 239	3 349 239	3 167 796	94,6	94,6	105,3
Rozdział 75395	Pozostała działalność	502	586	586	529	90,3	90,3	105,4
Dział 851	Ochrona zdrowia	95 697	91 875	91 875	91 591	99,7	99,7	95,7
Rozdział 85156	Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	95 697	91 875	91 875	91 591	99,7	99,7	95,7
Dział 853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4 037 771	4 933	318	243	4,9	76,5	0,0
Rozdział 85335	Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC	239	258	258	189	73,3	73,3	79,1
Rozdział 85347	Renta socjalna	4 037 389	4 675	-	-	x	x	x
Rozdział 85395	Pozostała działalność	143	-	60	54	x	90,0	37,8
Dział 855	Rodzina	3 328 544	3 788 902	3 788 902	3 614 068	95,4	95,4	108,6
Rozdział 85511	Składki na ubezpieczenia społeczne, w tym za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby pobierające zasiłek macierzyński oraz za osoby zatrudnione jako nianie	3 242 102	3 667 719	3 667 719	3 503 203	95,5	95,5	108,1
Rozdział 85514	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	86 442	121 183	121 183	110 865	91,5	91,5	128,3

2.1.1. Dział 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne

W 2020 roku wydatki w dziale 753 wyniosły 50 737 724 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach, i były wyższe o 0,1% od wydatków poniesionych w roku poprzednim. Wydatki te objęły:

1. W rozdziale 75303 dotację dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 33 522 023 tys. zł, tj. 100,0% planu po zmianach (była ona niższa o 13,9% w stosunku do 2019 r.), oraz jednorazową wpłatę na państwowy fundusz celowy w wysokości 12 000 000 tys. zł.
2. Wpłatę do Funduszu Rezerwy Demograficznej w kwocie 1 300 000 tys. zł (100,0% planu po zmianach).
3. Dotację dla Funduszu Emerytur Pomostowych w kwocie 747 367 tys. zł.
4. Świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone Zakładowi do wypłaty w kwocie 3 167 796 tys. zł (tj. 94,6% planu po zmianach), które zwiększyły się w stosunku do 2019 r. o 5,3%. Z kwoty tej: 3 136 151 tys. zł stanowiły wydatki na świadczenia, 31 596 tys. zł – wynagrodzenie Zakładu z tytułu kosztów ustalania uprawnień, wypłaty i dochodzenia nienależnie pobranych świadczeń oraz 49 tys. zł – odsetki. Wydatki na świadczenia ukształtowały się na wyższym poziomie w stosunku do 2019 r. przede wszystkim w związku z wypłatą rodzicielskich świadczeń uzupełniających przez cały 2020 r. (w 2019 r. świadczenia te były wypłacane od marca). W 2020 roku ZUS wypłacił między innymi:
 - 41,6 tys. (przeciętnie miesięcznie) rent inwalidom wojennym i wojskowym, świadczeń emerytalno-rentowych kombatantom oraz rent rodzinnych po inwalidach wojennych, wojskowych i kombatantach w kwocie 1 116 209 tys. zł,
 - 146,5 tys. (przeciętnie miesięcznie) ryczałtów energetycznych w kwocie 300 660 tys. zł,
 - 51,6 tys. (przeciętnie miesięcznie) dodatków kombatanckich w kwocie 140 850 tys. zł,
 - ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy dla emerytów i rencistów kolejowych w kwocie 371 924 tys. zł,
 - 40,2 tys. (przeciętnie miesięcznie) świadczeń pieniężnych dla osób deportowanych i osadzonych w obozach pracy przymusowej w kwocie 93 807 tys. zł,
 - 52,3 tys. (przeciętnie miesięcznie) rodzicielskich świadczeń uzupełniających w kwocie 427 350 tys. zł.
5. Koszty rent odszkodowawczych wypłacanych przez ZUS osobom poszkodowanym przez żołnierzy wojsk Federacji Rosyjskiej w kwocie 529 tys. zł.

2.1.2. Dział 851 – Ochrona zdrowia

W 2020 roku składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające renty inwalidów wojennych i wojskowych wyniosły 91 591 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach. Poniesione wydatki były o 4,3% niższe w porównaniu do poprzedniego roku w związku ze spadkiem liczby rent inwalidów wojennych i wojskowych o 8,1%.

2.1.3. Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Wydatki na pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w 2020 roku wyniosły ogółem 243 tys. zł, tj. 76,5% planu po zmianach. Wydatki te objęły:

1. Refundację ulg przysługujących inwalidom wojennym i wojskowym z tytułu ubezpieczenia OC i AC w kwocie 189 tys. zł.
2. Wypłaty na podstawie ustawy o jednorazowym dodatku pieniężnym z tytułu wyroków sądowych na łączną kwotę 54 tys. zł.

2.1.4. Dział 855 – Rodzina

W 2020 roku wydatki na dział Rodzina wyniosły ogółem 3 614 068 tys. zł, tj. 95,4% planu po zmianach, i były wyższe o 8,6% od wydatków poniesionych w 2019 r. Wydatki te objęły:

1. Składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie 3 503 203 tys. zł opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, osoby pobierające zasiłek macierzyński, nianie sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3, osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem oraz dodatkowo składki za osoby, które pobrały dodatek solidarnościowy na podstawie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19. Składki na ubezpieczenia społeczne stanowiły 95,5% planu po zmianach i były wyższe o 8,1% w porównaniu do roku poprzedniego, głównie w związku z opłaceniem dodatkowej składki za osoby, które pobrały dodatek solidarnościowy, a także w związku z wyższą kwotą składek opłaconych za osoby przebywające na urlopie wychowawczym (o 4,3% r/r) oraz za osoby pobierające zasiłek macierzyński (o 1,8% r/r).
2. Składki zdrowotne w kwocie 110 865 tys. zł opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za nianie, za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem oraz dodatkowo za osoby, które pobrały dodatek solidarnościowy. Składki te stanowiły 91,5% planu po zmianach i były wyższe o 28,3% w porównaniu do 2019 r. w związku z opłatą składki zdrowotnej za osoby, które pobrały dodatek solidarnościowy.

2.2. Wydatki budżetu państwa w części 73 – ZUS w układzie zadaniowym

Tabela 4. Wykonanie planu wydatków budżetu państwa w części 73 – ZUS w układzie zadaniowym w 2020 r.

Kod klasyfikacji zadaniowej	Nazwa funkcji/zadania/podzadania/	Wydatki (w tys. zł)		% wyk. planu po zm.
		Plan po zmianach	Wykonanie	
OGÓŁEM		54 800 319	54 443 626	99,3
13.	Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny	54 587 261	54 241 170	99,4
13.2.	Świadczenia społeczne	54 587 261	54 241 170	99,4
13.2.1.	Świadczenia społeczne realizowane w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego	51 237 118	51 072 602	99,7
13.2.2.	Świadczenia zlecone ZUS do realizacji na mocy odrębnych ustaw	3 350 143	3 168 568	94,6
20.	Zdrowie	213 058	202 456	95,0
20.1.	System opieki zdrowotnej i dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej	213 058	202 456	95,0
20.1.3.	Opłacanie i refundacja składek na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione	213 058	202 456	95,0

Wydatki budżetu państwa w części 73 – ZUS zostały pogrupowane w układzie zadaniowym na:

- Wydatki związane z finansowaniem systemu ubezpieczenia społecznego oraz systemu zaopatrzenia społecznego w ramach funkcji *13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny*, z tytułu:
 - dofinansowania Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w celu uzupełnienia jego przychodów przeznaczonych na wypłatę należnych świadczeń,
 - sfinansowania składek na ubezpieczenia społeczne osobom korzystającym z urlopów wychowawczych, osobom pobierającym zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego, osobom sprawującym osobistą opiekę nad dziećmi oraz nianiom,
 - wypłaty świadczeń o charakterze zaopatrzeniowym lub rekompensacyjnym przyznawanych wybranym grupom osób, np. inwalidom wojennym, wojskowym i kombatantom.
- Wydatki związane z finansowaniem przez budżet państwa składek na ubezpieczenie zdrowotne dla wybranych grup ubezpieczonych i świadczeniobiorców (realizowane w ramach funkcji *20. Zdrowie*).

Przy opracowaniu planu finansowego w układzie zadaniowym na rok 2020 dla wydatków budżetu państwa w części 73 – ZUS odstąpiono od definiowania celów i mierników dla środków publicznych sklasyfikowanych w podzadaniach: *13.2.1. Świadczenia społeczne realizowane w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego*, *13.2.2.*

Świadczenia zlecone ZUS do realizacji na mocy odrębnych ustaw oraz 20.1.3. Opłacanie i refundacja składek na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione ze względu na „kategorię wydatków”. Możliwość taka została wskazana w Katalogu funkcji państwa, zadań, podzadań i działań budżetowych zaprezentowanym przez Ministerstwo Finansów. Wobec powyższego nie zdefiniowano celów i mierników dla wydatków budżetu państwa w części 73 – ZUS realizowanych w ramach tych podzadań oraz wydzielonych w nich działań.

Sprawozdanie
z wykonania planu finansowego
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
za 2020 rok

3. FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

3.1. Sytuacja finansowa FUS

W 2020 roku przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyniosły według przypisu 290 808 602 tys. zł (niemal 100,0% planu po zmianach) i były o 44 635 260 tys. zł, tj. o 18,1%, wyższe od przychodów osiągniętych w roku poprzednim. Koszty funduszu wyniosły 277 290 038 tys. zł, stanowiąc 100,2% planu po zmianach, i były wyższe o 30 664 382 tys. zł, tj. o 12,4%, w stosunku do roku poprzedniego. Po wyłączeniu z ogólnej kwoty kosztów pozycji, które mają charakter wyłącznie memoriałowy, koszty te wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 8,3%, natomiast stopień wykonania planu po zmianach wyniósł 98,5%. Stan funduszu na koniec 2020 r. wyniósł 17 726 714 tys. zł, tj. o 13 518 564 tys. zł więcej niż na początku roku.

Tabela 5. Wykonanie planu finansowego FUS w 2020 r.

Treść	2019 r.	2020 r.			
	Wykonanie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wyk. planu po zm.	2019 r. = 100%
	w tys. zł	w tys. zł			
Zadania wynikające z ustaw	240 320 928	264 535 148	260 608 505	98,5	108,4
Emerytury	166 081 896	179 410 410	179 103 342	99,8	107,8
Renty	41 818 373	43 374 409	43 254 062	99,7	103,4
Dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie	6 346 106	6 728 112	6 727 924	100,0	106,0
Zasiłki chorobowe	12 181 959	16 350 781	14 093 007	86,2	115,7
Pozostałe zasiłki i świadczenia	13 598 779	18 345 606	17 289 316	94,2	127,1
Prewencja rentowa	204 225	235 830	67 401	28,6	33,0
Prewencja wypadkowa	89 590	90 000	73 453	81,6	82,0

Część B. Plan finansowy w układzie memoriałowym

Treść	2019 r.	2020 r.			
	Wykonanie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wyk. planu po zm.	2019 r. = 100%
	w tys. zł	w tys. zł			
Stan funduszu na początek roku	4 660 464	4 208 150	4 208 150	100,0	90,3
Środki pieniężne	2 485 534	1 703 910	1 703 910	100,0	68,6
Należności	10 780 764	11 126 525	11 126 525	100,0	103,2
Zobowiązania, w tym z tytułu:	8 605 834	8 622 285	8 622 285	100,0	100,2
- zaciągniętego kredytu	0	0	0	x	x
- pożyczek z budżetu państwa	0	0	0	x	x
Przychody	246 173 342	290 819 089	290 808 602	100,0	118,1
Dotacje z budżetu państwa	38 924 954	33 522 023	33 522 023	100,0	86,1
Składki (przypis)	198 308 441	200 235 673	209 139 014	104,4	105,5
- fundusz emerytalny	122 026 305	123 240 589	128 871 351	104,6	105,6
- fundusz rentowy	52 349 676	52 879 688	55 189 207	104,4	105,4
- fundusz chorobowy	15 667 967	15 833 171	16 473 811	104,0	105,1
- fundusz wypadkowy	8 264 493	8 282 225	8 604 645	103,9	104,1
Wpłaty z OFE	6 925 574	5 697 901	5 731 099	100,6	82,8
Środki z FRD pochodzące z przeniesienia aktywów z otwartych funduszy emerytalnych oraz odsetki od tych aktywów	0	0	0	x	x
Środki z FRD na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego	0	0	0	x	x
Pozostałe przychody (przypis)	1 966 569	39 363 472	30 347 509	77,1	x
- fundusz emerytalny	1 364 456	864 020	1 344 461	155,6	98,5
- fundusz rentowy	410 283	308 314	482 222	156,4	117,5
- fundusz chorobowy	108 542	90 731	121 688	134,1	112,1
- fundusz wypadkowy	83 288	67 735	99 138	146,4	119,0
- środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	0	38 032 672	28 300 000	74,4	x
Pozostałe zwiększenia	47 804	20	68 957	x	144,2
- różnice kursowe	10	20	21	105,0	210,0
- inne	47 794	0	68 936	x	144,2
Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy	0	12 000 000	12 000 000	100,0	x
- bieżące	0	12 000 000	12 000 000	100,0	x
Koszty	246 625 656	276 829 226	277 290 038	100,2	112,4
Transfery na rzecz ludności	240 027 979	264 209 318	260 467 285	98,6	108,5
Emerytury i renty (łącznie z dodatkami)	214 246 353	229 512 931	229 085 247	99,8	106,9
Pozostałe świadczenia, w tym:	25 781 626	34 696 387	31 382 038	90,4	121,7
- koszty przeciwdziałania COVID-19	0	7 348 465	4 656 599	63,4	x
Koszty bieżące:	4 165 114	4 200 256	4 013 728	95,6	96,4
Odpis na działalność ZUS	3 865 499	3 865 499	3 865 499	100,0	100,0
Prewencja rentowa	204 225	235 830	67 401	28,6	33,0
Prewencja wypadkowa	89 590	90 000	73 453	81,6	82,0
Koszt obsługi kredytów	0	0	0	x	x
Pozostałe koszty	5 800	8 927	7 375	82,6	127,2
Pozostałe zmniejszenia	2 432 563	8 419 652	12 809 025	152,1	526,6
- rezerwy oraz odpisy aktualizujące należności	2 425 589	8 419 552	12 793 879	152,0	527,5
- różnice kursowe	103	100	106	106,0	102,9
- inne	6 871	0	15 040	x	218,9
Stan funduszu na koniec roku	4 208 150	18 198 013	17 726 714	97,4	421,2
Środki pieniężne	1 703 910	13 350 345	14 445 735	108,2	847,8
Należności	11 126 525	15 115 211	13 876 772	91,8	124,7
Zobowiązania, w tym z tytułu:	8 622 285	10 267 543	10 595 793	103,2	122,9
- zaciągniętego kredytu	0	0	0	x	x
- pożyczek z budżetu państwa	0	0	0	x	x

Część C. Dane statystyczne

Treść	2019 r.	2020r.			
	Wykonanie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wyk. planu po zm.	2019 r. = 100%
	w tys. zł	w tys. zł			
Koszty	244 192 228	268 409 574	264 481 379	98,5	108,3
Fundusz emerytalny	165 311 410	178 795 911	178 439 254	99,8	107,9
Emerytury	164 847 036	178 196 797	177 917 653	99,8	107,9
Wypłaty środków z subkonta ^{*)}	462 848	597 153	520 358	87,1	112,4
Pozostałe świadczenia	1 526	1 961	1 243	63,4	81,4
Fundusz rentowy	47 133 862	49 259 959	48 916 878	99,3	103,8
Renty	38 153 941	39 676 682	39 598 011	99,8	103,8
Emerytury przyznane z urzędu zamiast renty	1 234 860	1 213 613	1 185 689	97,7	96,0
Dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie	6 147 667	6 521 441	6 523 758	100,0	106,1
Zasiłki pogrzebowe, w tym:	1 391 681	1 610 241	1 540 997	95,7	110,7
- koszty przeciwdziałania COVID-19	0	181 506	114 100	62,9	x
Pozostałe świadczenia	1 488	2 152	1 022	47,5	68,7
Prewencja rentowa	204 225	235 830	67 401	28,6	33,0
Fundusz chorobowy	22 803 729	31 240 588	28 265 135	90,5	123,9
Zasiłki chorobowe, w tym:	11 509 792	15 588 151	13 468 284	86,4	117,0
- koszty przeciwdziałania COVID-19	0	3 895 246	1 941 086	49,8	x
Zasiłki macierzyńskie	8 479 239	9 079 603	8 954 625	98,6	105,6
Zasiłki opiekuńcze, w tym:	1 076 763	4 436 380	3 723 289	83,9	345,8
- koszty przeciwdziałania COVID-19	0	3 271 713	2 601 413	79,5	x
Świadczenia rehabilitacyjne	1 729 575	2 123 671	2 109 368	99,3	122,0
Pozostałe świadczenia	2 560	3 856	2 194	56,9	85,7
Wynagrodzenia dla płatników składek	5 800	8 927	7 375	82,6	127,2
Fundusz wypadkowy	5 077 728	5 247 617	4 994 613	95,2	98,4
Renty	3 664 432	3 697 727	3 656 051	98,9	99,8
Dodatki do rent: pielęgnacyjne i dla sierot zupełnych	198 439	206 671	204 166	98,8	102,9
Zasiłki chorobowe	672 167	762 630	624 723	81,9	92,9
Jednorazowe odszkodowania	327 987	342 511	291 663	85,2	88,9
Świadczenia rehabilitacyjne	124 338	146 990	143 867	97,9	115,7
Pozostałe świadczenia	775	1088	690	63,4	89,0
Prewencja wypadkowa	89 590	90 000	73 453	81,6	82,0
Pozostałe wydatki	0	0	0	x	x
Odpis na działalność ZUS	3 865 499	3 865 499	3 865 499	100,0	100,0
Koszt obsługi kredytów	0	0	0	x	x

^{*)} Środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty, ustalane ze składek zewidencjonowanych na subkoncie, o których mowa w art. 54 pkt 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 423).

3.2. Przychody

3.2.1. Przychody ze składek na FUS

Główną pozycję przychodów funduszu stanowiły składki na ubezpieczenia społeczne, które w 2020 r. wg przypisu wyniosły 209 139 014 tys. zł, tj. 104,4% planu po zmianach, i wzrosły w stosunku do 2019 r. o 5,5%. Należy jednak zaznaczyć, że w kwocie tej nie są ujęte skutki zwolnienia z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w ramach programu pomocowego kierowanego do płatników składek, którzy nie mogli regulować swoich zobowiązań w związku z kryzysem wywołanym epidemią COVID-19. Są one natomiast

widoczne w danych dotyczących wpływów ze składek, które w 2020 r. wyniosły 196 737 718 tys. zł, tj. 104,9% planu po zmianach, i w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyły się o 0,1%. W ciągu 2020 roku płatnicy zostali zwolnieni z obowiązku opłacania składek na FUS na łączną kwotę 9 144 415,1 tys. zł.

3.2.2. Ściągalność

Z uwagi na fakt, iż składki na ubezpieczenia społeczne stanowią główną pozycję przychodów FUS, jednym z istotnych wskaźników pomiaru wykonania planu jest wskaźnik ich ściągłości. Wskaźnik ten pozwala na obiektywną ocenę utrzymania zdolności Zakładu do wypłaty świadczeń, przy uwzględnieniu poziomu wywiązywania się płatników z ustawowego obowiązku terminowego opłacania składek. Wskaźnik ściągłości składek na FUS za rok 2020 wyniósł 94,1% i był niższy od osiągniętego w 2019 r. o 5,2 p.p., m.in. na skutek wspomnianego powyżej zwolnienia niektórych płatników z opłacania składek.

3.2.3. Dotacja z budżetu

Dotacja z budżetu państwa w 2020 r. wyniosła 33 522 023 tys. zł, co stanowi 100% planu, i była mniejsza o 5 402 931 tys. zł niż w roku poprzednim.

W ramach dotacji z budżetu państwa ujęto również środki przekazane z budżetu państwa na zrefundowanie składek przekazywanych do otwartych funduszy emerytalnych. W 2020 roku kwota ta wyniosła 3 366 289 tys. zł.

3.2.4. Wpłaty z OFE

W 2020 roku do FUS przekazano środki zgromadzone na rachunkach członków OFE w związku z ukończeniem wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego (na podstawie art. 111c ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych⁸) w kwocie 5 731 099 tys. zł, co stanowi 100,6% planu po zmianach. Kwota ta była niższa w porównaniu do roku poprzedniego o 17,2%, co wynika z faktu, że w 2019 r. były przekazywane środki za roczniki, które miały zgromadzone w OFE stosunkowo duże kapitały i osiągały w trakcie roku wiek emerytalny, a także z pogorszenia koniunktury na rynkach akcji, co przekłada się na niższe wyceny aktywów OFE.

3.2.5. Pozostałe przychody

Pozostałe przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych według przypisu w 2020 r. wyniosły 30 437 509 tys. zł, tj. 77,1% planu po zmianach. Gros tej kwoty stanowiły środki otrzymane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 28 300 000 tys. zł, które zostały przeznaczone na sfinansowanie negatywnych skutków społeczno-gospodarczych epidemii COVID-19, w tym m.in. na pokrycie ubytku składek wynikającego ze zwolnienia niektórych

⁸ Dz.U. z 2020 r., poz. 105

płatników z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, wypłatę dodatkowych zasiłków opiekuńczych czy zwiększonych zasiłków chorobowych. Ponadto na kwotę pozostałych przychodów złożyły się m.in.:

- wpłacane przez płatników odsetki za zwłokę od nieterminowego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 1 697 824 tys. zł,
- zwrot nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 188 209 tys. zł,
- opłata prolongacyjna w kwocie 51 211 tys. zł.

3.2.6. Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy

W 2020 roku Fundusz Ubezpieczeń Społecznych został zasilony jednorazową wpłatą z budżetu państwa przekazaną przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 12 000 000 tys. zł, na mocy art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19⁹.

3.2.7. Pozostałe zwiększenia

Pozostałe zwiększenia w 2020 r. ukształtowały się na poziomie 68 957 tys. zł i obejmowały głównie rozwiązanie odpisów aktualizujących należności od OFE z tytułu nienależnie przekazanych składek oraz rozwiązanie rezerw.

3.3. Koszty

W 2020 roku koszty funduszu wyniosły 277 290 038 tys. zł, stanowiąc 100,2% planu po zmianach i były wyższe o 30 664 382 tys. zł, tj. o 12,4%, w stosunku do roku poprzedniego.

3.3.1. Świadczenia pieniężne

Wydatki na świadczenia pieniężne w 2020 r. ukształtowały się na poziomie 98,6% planu po zmianach i wyniosły 260 467 285 tys. zł. W porównaniu do 2019 r. wzrosły one o 8,5%.

3.3.2. Emerytury i renty

Wydatki na świadczenia emerytalno-rentowe wyniosły 229 085 247 tys. zł i były niższe o 427 684 tys. zł, tj. o 0,2%, od zakładanych w planie po zmianach. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano wzrost wydatków na te świadczenia o 14 838 894 tys. zł, tj. o 6,9%.

Koszty świadczeń emerytalnych wyniosły 179 103 342 tys. zł, z tego finansowane z funduszu emerytalnego 177 917 653 tys. zł, a z funduszu rentowego 1 185 689 tys. zł.

Wydatki na emerytury były niższe o 307 068 tys. zł (o 0,2%) od zakładanych w planie po zmianach oraz wyższe o 13 021 446 tys. zł (o 7,8%) w porównaniu do 2019 r. Wydatki na

⁹ Dz.U. z 2020 r., poz. 1747.

renty wyniosły 43 254 062 tys. zł, z tego finansowane z funduszu rentowego 39 598 011 tys. zł, a z funduszu wypadkowego 3 656 051 tys. zł. Wydatki na renty były niższe o 120 347 tys. zł (o 0,3%) od planu po zmianach oraz wyższe o 1 435 689 tys. zł, tj. o 3,4%, w stosunku do 2019 r.

Dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie wyniosły 6 727 924 tys. zł i były niższe o 188 tys. zł od planu po zmianach oraz wyższe o 381 818 tys. zł (o 6,0%) w porównaniu do 2019 r. Przeciętna miesięczna liczba tych dodatków ukształtowała się na poziomie 2 398,7 tys., przy czym z funduszu rentowego wypłacono dodatki dla 2 324,8 tys. osób, a z funduszu wypadkowego – dla 73,9 tys. osób.

Przeciętna miesięczna wypłata świadczenia emerytalno-rentowego w 2020 r. wyniosła 2 365,47 zł¹⁰ i była niższa od planowanej o 0,1% oraz wyższa o 5,5% w stosunku do roku poprzedniego. Wynika to głównie z przeprowadzenia waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych wskaźnikiem 103,56%, nie mniej niż o 70 zł.

Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w 2020 r. ukształtowała się na poziomie 8 035,5 tys. (bez osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego) i była o 0,1% niższa od planowanej. Liczba wypłacanych emerytur i rent wzrosła w ujęciu rocznym (grudzień 2020 r. do grudnia 2019 r.) o 85,1 tys. osób, co w głównej mierze wynika z rosnącej liczby świadczeń emerytalnych.

Przeciętna miesięczna liczba wypłaconych emerytur w 2020 r. wyniosła 6 140,0 tys. i była wyższa o 167,2 tys. od liczby emerytur wypłacanych w 2019 r. Przeciętna miesięczna wypłata emerytury w 2020 r. wyniosła 2 448,66 zł i była wyższa od wypłacanej w poprzednim roku o 5,1%.

Przeciętna miesięczna liczba rent z tytułu niezdolności do pracy w 2020 r. wyniosła 668,9 tys., co oznacza spadek o 44,8 tys. w stosunku do 2019 r., wynikający przede wszystkim z wyższej liczby zgonów i zamian rent z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę. Przeciętna wypłata renty z tytułu niezdolności do pracy finansowanej z FUS w okresie styczeń–grudzień minionego roku wyniosła 1 973,82 zł i była wyższa o 7,1% od wypłacanej w roku 2019.

Przeciętna miesięczna liczba rent rodzinnych w 2020 r. wyniosła 1 226,6 tys., co oznacza spadek o 7,4 tys. w stosunku do 2019 r. wynikający przede wszystkim z wyższej liczby zgonów. Przeciętna wypłata renty rodzinnej finansowanej z FUS w omawianym okresie wyniosła 2 189,64 zł i była wyższa o 5,7% od wypłacanej w 2019 r.

¹⁰ Przeciętne liczby świadczeń oraz ich wysokości podajemy łącznie ze świadczeniami realizowanymi na mocy umów międzynarodowych.

Tabela 6. Informacja o emerytach i rencistach^{*)} otrzymujących świadczenie w 2020 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób	Przeciętna wysokość świadczenia
Emerytury	6 140,0 tys.	2 448,66 zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy	668,9 tys.	1 973,82 zł
Renty rodzinne	1 226,6 tys.	2 189,64 zł

^{*)} Bez osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego.

3.3.3. Pozostałe świadczenia

Koszty pozostałych świadczeń w 2020 r. wyniosły 31 382 038 tys. zł, tj. 90,4% planu po zmianach, i wzrosły w stosunku do 2019 r. o 21,7% głównie w wyniku wzrostu wypłat zasiłków opiekuńczych i chorobowych, co było konsekwencją epidemii koronawirusa.

Główną pozycję tej kategorii wydatków (44,9%) stanowiły zasiłki chorobowe, które wyniosły 14 093 007 tys. zł, tj. 86,2% planu po zmianach. Jednocześnie kwota wydatków na zasiłki chorobowe wzrosła w stosunku do 2019 r. o 15,7% na skutek zachorowań na COVID-19 lub przebywania na kwarantannie. Szacuje się, że kwota zasiłków wypłaconych z tego powodu wyniosła 1 941 086 tys. zł.

Wydatki na zasiłki opiekuńcze 2020 r. wyniosły 3 723 289 tys. zł i były wyższe o 245,8% w stosunku do poprzedniego roku. Wzrost ten jest konsekwencją wprowadzenia dodatkowego zasiłku opiekuńczego przysługującego ubezpieczonym, którzy musieli zająć się dzieckiem do lat 8 z powodu zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły z powodu COVID-19. Szacunkowa kwota wydatków na dodatkowe zasiłki opiekuńcze w 2020 r. wyniosła 2 601 413 tys. zł.

Wydatki na zasiłki macierzyńskie ukształtowały się na poziomie 8 954 625 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach, i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 5,6%. Jest to konsekwencją wzrostu przeciętnej wysokości zasiłku, która była wyższa o 8,1% w relacji do 2019 r.

Kwota wydatków na zasiłki pogrzebowe wyniosła 1 540 997 tys. zł, tj. 95,7% planu po zmianach, i była wyższa o 10,7% w stosunku do roku poprzedniego. Główną przyczyną był wzrost liczby zgonów wynikający z pandemii COVID-19.

Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne wyniosły 2 253 234 tys. zł, tj. 99,2% planu po zmianach, i wzrosły o 21,5% w relacji do 2019 r. Było to spowodowane wzrostem przeciętnej wysokości świadczeń o 8,9% oraz wzrostem liczby świadczeń o 11,6% w wyniku wydłużenia ważności orzeczeń o niezdolności do pracy lub orzeczeń o niezdolności do samodzielnej egzystencji (zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem

i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹¹).

Wydatki na jednorazowe wypłaty środków zewidencjonowanych na subkoncie¹² osoby zmarłej w 2020 r. wyniosły 520 358 tys. zł, tj. 87,1% planu po zmianach, i wzrosły w stosunku do 2019 r. o 12,4% w wyniku wzrostu przeciętnej wypłaty o 15,3%.

Odsetki za opóźnienie w ustalaniu prawa do świadczeń lub ich wypłacie wyniosły 4 472 tys. zł, tj. 54,4% planu po zmianach, i w stosunku do 2019 r. zmniejszyły się o 32,4%.

3.3.1. Koszty bieżące

Koszty bieżące obejmują między innymi odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wydatki na prewencje rentową i wypadkową, wynagrodzenie dla płatników składek oraz koszty obsługi kredytów zaciąganych na wypłatę świadczeń należnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W 2020 roku koszty te wyniosły 4 013 728 tys. zł i stanowiły 95,6% kwoty przyjętej w planie po zmianach.

3.3.2. Odpis na działalność ZUS

Odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2020 wyniósł 3 865 499 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach, i nie zmienił się w stosunku do poprzedniego roku.

3.3.3. Prewencje rentowa i wypadkowa

Wydatki na prewencję rentową wyniosły 67 401 tys. zł i stanowiły 28,6% planu po zmianach. Leczeniem rehabilitacyjnym objęto 28,0 tys. ubezpieczonych, tj. o 58,4 tys. osób mniej niż w 2019 r. Na odnotowane spadki miało wpływ wstrzymanie usług rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej w systemie stacjonarnym i ambulatoryjnym w ośrodkach rehabilitacyjnych w związku z ogłoszonym stanem zagrożenia epidemicznego.

Koszty prewencji wypadkowej wyniosły 73 453 tys. zł, tj. 81,6% planu po zmianach, i obejmowały m.in. dofinansowanie działań prowadzonych przez płatników składek skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej oraz koszty realizacji zadań związanych z upowszechnianiem wiedzy o zagrożeniach powodujących wypadki przy pracy i choroby zawodowe oraz o sposobach przeciwdziałania tym zagrożeniom.

3.3.4. Wynagrodzenia dla płatników składek

Wynagrodzenia dla płatników składek z tytułu wykonywania zadań związanych z ustalaniem

¹¹ Dz.U. z 2020 r., poz. 568 z późn. zm.

¹² Środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty, ustalane ze składek zewidencjonowanych na subkoncie, o których mowa w art. 54 pkt 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 423).

prawa do świadczeń i ich wysokości oraz wypłatą świadczeń z ubezpieczenia chorobowego wyniosły 7 375 tys. zł, tj. 82,6% planu po zmianach.

3.3.5. Koszty obsługi kredytów

W 2020 roku fundusz nie zaciągał kredytów, w związku z czym nie poniósł kosztów z tego tytułu.

3.3.6. Pozostałe zmniejszenia

Pozostałe zmniejszenia w 2020 r. ukształtowały się na poziomie 12 809 025 tys. zł. Na powyższą kwotę złożyły się przede wszystkim:

- utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu składek w kwocie 10 477 377 tys. zł, w tym 9 144 415 tys. zł z tytułu zwolnienia niektórych płatników z obowiązku opłacania należności z tytułu składek,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu odsetek od składek w kwocie 1 291 591 tys. zł
- utworzenie rezerw na świadczenia niezgłoszone do końca roku bilansowego w kwocie 1 009 246 tys. zł.

3.4. Stan funduszu na koniec roku

Stan funduszu na koniec 2020 roku wyniósł 17 726 714 tys. zł, przy czym:

– stan środków pieniężnych	14 445 735 tys. zł,
– należności	13 876 772 tys. zł,
z tego z tytułu:	
– składek na ubezpieczenia społeczne oraz ich pochodnych (po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące)	9 88 270 tys. zł,
– wypłat świadczeń pierwszych terminów stycznia 2020 r.	2 512 780 tys. zł,
– pozostałych należności	1 535 723 tys. zł,
– zobowiązania	10 595 793 tys. zł,
z tego z tytułu:	
– rozrachunków z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne	4 662 231 tys. zł,
– podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie zdrowotne od wypłaconych świadczeń	3 330 670 tys. zł,
– rezerw	2 140 434 tys. zł,
– pozostałych zobowiązań	406 950 tys. zł.

Należności funduszu na koniec 2020 r. zwiększyły się w stosunku do stanu na koniec 2019 r. o 2 750 247 tys. zł w związku ze wzrostem należności z tytułu składek. Natomiast w stosunku do planu po zmianach należności funduszu były mniejsze o 1 238 439 tys. zł, co wynika

z utworzenia wyższych od planowanych odpisów aktualizujących należności z tytułu odsetek od składek.

Zobowiązania funduszu na koniec 2020 r. były o 1 973 508 tys. zł wyższe od stanu na koniec 2019 r., głównie na skutek utworzenia wyższych rezerw oraz wyższych nadpłat na kontach płatników składek.

Wysoki stan środków pieniężnych funduszu na koniec roku był związany z otrzymaną w ostatnich dniach roku wpłatą z budżetu państwa w kwocie 12 000 000 tys. zł.

3.5. Wykonanie planu FUS w układzie zadaniowym

Tabela 7. Wykonanie planu finansowego FUS w układzie zadaniowym w 2020 r.

Kod klasyfikacji zadaniowej	Nazwa funkcji/zadania/pod zadania	Wydatki (w tys. zł)		% wyk. planu po zm.
		Plan po zmianach	Wykonanie	
OGÓŁEM		268 409 574	264 481 013	98,5
13.	Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny	268 409 574	264 481 013	98,5
13.2.	Świadczenia społeczne	268 409 574	264 481 013	98,5
13.2.1.	Świadczenia społeczne realizowane w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego	268 409 574	264 481 013	98,5

Wydatki funduszu zrealizowane w ramach zadania 13.2. *Świadczenia społeczne* były przeznaczone na sfinansowanie:

- świadczeń o charakterze ubezpieczeniowym, m.in. na emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinne, dodatki pielęgnacyjne, dodatki dla sierot zupełnych, zasiłki (chorobowe, macierzyńskie, opiekuńcze i pogrzebowe), świadczenia rehabilitacyjne, jednorazowe odszkodowania powypadkowe,
- prewencji rentowej i wypadkowej,
- wydatków o charakterze administracyjnym przeznaczonych na działalność ZUS jako dysponenta FUS (w formie odpisu) oraz wynagrodzenie należne płatnikom składek z tytułu wypłacania zatrudnionym świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

Przy opracowaniu planu finansowego w układzie zadaniowym na rok 2020 dla wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odstąpiono od definiowania celów i mierników dla środków publicznych sklasyfikowanych w podzadaniu 13.2.1. *Świadczenia społeczne realizowane w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego* ze względu na „kategorię wydatków”. Możliwość taka została wskazana w Katalogu funkcji państwa, zadań, podzadań i działań budżetowych zaprezentowanym przez Ministerstwo Finansów. Wobec powyższego nie zdefiniowano celów i mierników dla wydatków FUS realizowanych w ramach tego podzadania oraz wydzielonych w nim działań.

Sprawozdanie
z wykonania planu finansowego
Funduszu Emerytur Pomostowych
za 2020 rok

4. FUNDUSZ EMERYTUR POMOSTOWYCH

4.1. Sytuacja finansowa FEP

Przychody i koszty Funduszu Emerytur Pomostowych w 2020 r. zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 8. Wykonanie planu finansowego FEP w 2020 r.

Treść	2019 r.	2020 r.			
	Wykonanie	Plan	Wykonanie	% wyk. planu	2019 r. = 100%
	w tys. zł	w tys. zł			
Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	1 051 415	1 342 321	1 276 820	95,1	121,4
Emerytury pomostowe	1 051 377	1 342 188	1 276 765	95,1	121,4
Pozostałe świadczenia	38	133	55	41,4	144,7

Treść	2019 r.	2020 r.			
	Wykonanie	Plan	Wykonanie	% wyk. planu	2019 r. = 100%
	w tys. zł	w tys. zł			
Stan funduszu na początek roku	1 042 093	293 701	297 394	101,3	28,5
Środki pieniężne	1 056 567	308 860	314 660	101,9	29,8
Ulokowane środki finansowe	0	0	0	x	x
Należności	7 647	10 379	8 381	80,7	109,6
Zobowiązania	22 121	25 538	25 647	100,4	115,9
Przychody	313 601	1 067 537	1 050 749	98,4	335,1
Dotacja z budżetu państwa	0	747 376	747 376	100,0	x
Składki (przypis)	296 898	314 886	300 439	95,4	101,2
Pozostałe przychody (przypis)	16 703	5 275	2 934	55,6	17,6
Pozostałe zwiększenia	0	0	0	x	x
Koszty	1 058 300	1 348 305	1 284 572	95,3	121,4
Transfery na rzecz ludności	1 051 415	1 342 321	1 276 820	95,1	121,4
Emerytury pomostowe	1 051 377	1 342 188	1 276 765	95,1	121,4
Pozostałe świadczenia	38	133	55	41,4	144,7
Odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	3 022	3 512	3 512	100,0	116,2
Pozostałe zmniejszenia	3 863	2 472	4 240	171,5	109,8
Stan funduszu na koniec roku	297 394	12 933	63 571	491,5	21,4
Środki pieniężne	314 660	30 000	80 049	266,8	25,4
Ulokowane środki finansowe	0	0	0	x	x
Należności	8 381	12 690	14 598	115,0	174,2
Zobowiązania	25 647	29 757	31 076	104,4	121,2

4.2. Przychody

Przychody funduszu w 2020 roku wg przypisu wyniosły 1 050 749 tys. zł, tj. 98,4% planu. Głównym źródłem przychodów FEP (71,1%) była dotacja z budżetu państwa w kwocie 747 376 tys. zł, tj. 100,0% kwoty planowanej na ten rok.

Składki na FEP wg przypisu wyniosły 300 439 tys. zł, tj. 95,4% planu, i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 1,2%. Wpływy ze składek wyniosły 292 886 tys. zł, co stanowiło 94,0% planu, i w porównaniu do roku 2019 zmniejszyły się o 1,2%. Stosunkowo małe wpływy i tym samym niska ściągальność składek (97,5%) to efekt zwolnienia niektórych płatników z obowiązku opłacania składek.

Pozostałe przychody Funduszu Emerytur Pomostowych wg przypisu w 2020 r. wyniosły 2 934 tys. zł. Złożyły się na nie głównie następujące pozycje: zwrot nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 1 109 tys. zł, oprocentowanie środków na rachunkach bankowych w kwocie 1 030 tys. zł oraz odsetki od należności z tytułu składek w kwocie 590 tys. zł.

4.3. Koszty

Koszty funduszu w 2020 r. wyniosły 1 284 572 tys. zł, stanowiąc 95,3% planu, i wzrosły w porównaniu do 2019 r. o 21,4%. Główną ich pozycją były emerytury pomostowe wraz z odsetkami za opóźnienia w ustalaniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, które wyniosły 1 276 820 tys. zł i były niższe o 4,9% od planu. Niższe od zakładanego wykonanie wydatków na emerytury pomostowe w 2020 r. wiąże się z mniejszym niż planowano poziomem przeciętnej wysokości świadczeń.

Przeciętna wysokość wypłacanego świadczenia wyniosła 3 137,28 zł i była niższa od planowanej o 5,1%. Jednocześnie przeciętna wysokość wypłaty była wyższa o 8,1% w stosunku do roku poprzedniego, co jest spowodowane wzrostem relacji przeciętnej wysokości nowo przyznanej emerytury pomostowej do przeciętnej wysokości wypłaty, która w 2020 r. wyniosła 111,6% wobec 111,2% w 2019 r., oraz przeprowadzeniem w marcu 2020 r. waloryzacji wskaźnikiem 103,56%, ale nie mniej niż o 70 zł. Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców ukształtowała się na poziomie 33,9 tys. osób i była wyższa o 16,0% w stosunku do 2019 r. Wzrost ten wynika m.in. z większej liczby nowo przyznanych emerytur pomostowych, która w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 5,8%. Jednym z głównych czynników mających wpływ na powyższy stan jest nabywanie uprawnień do świadczeń przez coraz większą liczbę osób, które nie uzyskały prawa do wcześniejszej emerytury, a wykonywały pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2020 wyniósł 3 512 tys. zł i był wyższy o 16,2% w stosunku do 2019 roku.

Pozostałe zmniejszenia w 2020 r. ukształtowały się na poziomie 4 240 tys. zł i obejmowały głównie utworzenie odpisów aktualizujących należności z tytułu składek w kwocie

2 476 tys. zł (w tym 2 086 tys. zł z tytułu zwolnień z opłacania składek) oraz utworzenie rezerw na świadczenia niezgłoszone do końca roku bilansowego w kwocie 1 035 tys. zł.

4.4. Stan funduszu na koniec roku

Stan funduszu na koniec roku wyniósł 63 571 tys. zł, z tego:

– stan środków pieniężnych	80 049 tys. zł,
– należności	14 598 tys. zł,
– zobowiązania	31 076 tys. zł.

Należności funduszu na koniec 2020 r. były o 1 908 tys. zł wyższe od planowanych i zwiększyły się w stosunku do stanu na koniec 2019 r. o 6 217 tys. zł, co wynika przede wszystkim z wyższych należności z tytułu składek.

Zobowiązania funduszu na koniec 2020 r. zwiększyły się o 5 429 tys. zł w stosunku do 2019 r., co wynika ze wzrostu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego i składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń. W stosunku do planu zobowiązania były wyższe o 1 319 tys. na skutek większych od planowanych rozrachunków z tytułu składek.

4.5. Wykonanie planu FEP w układzie zadaniowym

Tabela 9. Wykonanie planu finansowego FEP w układzie zadaniowym w 2020 r.

Kod klasyfikacji zadaniowej	Nazwa funkcji/zadania/pod zadania	Wydatki (w tys. zł)		% wyk. planu
		Plan	Wykonanie	
OGÓŁEM		1 345 833	1 280 332	95,1
13.	Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny	1 345 833	1 280 332	95,1
13.2.	Świadczenia społeczne	1 345 833	1 280 332	95,1
13.2.1.	Świadczenia społeczne realizowane w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego	1 345 833	1 280 332	95,1

Wydatki funduszu realizowane w ramach zadania 13.2. *Świadczenia społeczne* zostały przeznaczone na sfinansowanie:

- świadczeń emerytalnych należnych osobom wykonującym prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,
- odpisu na działalność ZUS, jako dysponenta Funduszu Emerytur Pomostowych, w związku m.in. z ustalaniem, wymierzaniem i pobieraniem składek na FEP oraz ustalaniem uprawnień i wypłatą emerytur pomostowych.

Przy opracowaniu planu finansowego w układzie zadaniowym na rok 2020 dla wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych odstąpiono od definiowania celów i mierników dla środków publicznych sklasyfikowanych w podzadaniu 13.2.1. *Świadczenia społeczne*

realizowane w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na „kategorię wydatków”. Możliwość taka została wskazana w Katalogu funkcji państwa, zadań, podzadań i działań budżetowych zaprezentowanym przez Ministerstwo Finansów. Wobec powyższego nie zdefiniowano celów i mierników dla wydatków FEP realizowanych w ramach tego podzadania oraz wydzielonych w nim działań.

Sprawozdanie
z wykonania planu finansowego
Funduszu Rezerwy Demograficznej

za 2020 rok

5. FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ

5.1. Sytuacja finansowa FRD

Przychody i koszty Funduszu Rezerwy Demograficznej w 2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Wykonanie planu finansowego FRD w 2020 r.

Treść	2019 r.	2020 r.			
	Wykonanie	Plan	Wykonanie	% wyk. planu	2019 r. = 100%
	w tys. zł	w tys. zł			
Stan funduszu na początek roku	42 462 356	54 107 069	54 456 292	100,6	128,2
Środki pieniężne	527 599	7	1 948 485	x	369,3
Ulokowane środki finansowe	41 901 056	45 333 081	43 730 077	96,5	104,4
Należności	33 776	8 774 071	8 777 811	100,0	x
Zobowiązania	75	90	81	90,0	108,0
Przychody	11 995 362	37 974 375	5 426 227	14,3	45,2
Wpływy ze składek na fundusze celowe	2 276 182	2 350 236	2 407 582	102,4	105,8
Pozostałe przychody	981 122	31 774 139	1 005 590	3,2	102,5
Przychody z tytułu różnych przelewów	8 736 459	3 850 000	1 300 000	33,8	14,9
Wpływy z prywatyzacji	1 599	0	713 055	x	x
Koszty	1 426	46 300	8 737 673	x	x
Wydatki bieżące	999	46 300	1 214	2,6	121,5
Środki przekazane do FUS	0	0	0	x	x
Wynik z wyceny papierów wartościowych	0	0	0	x	x
Wydatki z tytułu prywatyzacji mienia Skarbu Państwa	427	0	0	x	x
Pozostałe zmniejszenia	0	0	8 736 459	x	x
Stan funduszu na koniec roku	54 456 292	92 035 144	51 144 846	55,6	93,9
Środki pieniężne	1 948 485	7	126	x	x
Ulokowane środki finansowe	43 730 077	83 259 597	39 600 807	47,6	90,6
Należności	8 777 811	8 775 630	11 544 017	131,5	131,5
Zobowiązania	81	90	104	115,6	128,4

5.2. Przychody

Przychody funduszu w 2020 r. wyniosły 5 426 227 tys. zł i były o 85,7% niższe od założonych w planie oraz o 54,8% niższe od przychodów osiągniętych w 2019 r.

Przychody pochodzące z części składki na ubezpieczenie emerytalne (w wysokości 0,35% podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie) wyniosły 2 407 582 tys. zł, tj. 102,4% kwoty planowanej, i były o 5,8% wyższe od kwoty uzyskanej z tego tytułu w 2019 r. Ponadto w kwietniu 2020 r. fundusz, na mocy ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020¹³, otrzymał jednorazową wpłatę z budżetu państwa w wysokości 1 300 000 tys. zł.

¹³ Dz.U. z 2020 r., poz. 278.

Pozostałe przychody uzyskane w wyniku działalności inwestycyjnej funduszu wyniosły 1 005 590 tys. zł, stanowiąc 3,2% planu, i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 2,5%. Niski stopień realizacji planu w tej pozycji wynika przede wszystkim z nieukończenia prac legislacyjnych nad projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne. Projekt ten przewidywał przeniesienie do FRD aktywów członków OFE, którzy zdecydują się przejść do ZUS – w planie finansowym FRD na 2020 r. założono z tego tytułu przychody w wysokości 30 970 000 tys. zł.

W 2020 roku fundusz był zasilany środkami pochodzącymi z prywatyzacji mienia Skarbu Państwa w łącznej kwocie 713 055 tys. zł.

5.3. Koszty

Koszty funduszu w 2020 roku wyniosły 8 737 673 tys. zł i były o 8 691 373 tys. zł większe od kwoty założonej w planie oraz o 8 736 247 tys. zł większe od poniesionych w 2019 r. Było to spowodowane utworzeniem odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu pożyczki udzielonej w 2019 r. Funduszowi Solidarnościowemu. Operacja ta była czysto księgową i nie pociągała za sobą żadnych wydatków.

Wydatki bieżące funduszu w 2020 r. wyniosły 1 214 tys. zł. Złożyły się na nie koszty opłat na rzecz biur maklerskich, KDPW i NBP oraz audytora zewnętrznego.

5.4. Stan funduszu na koniec roku

Stan funduszu na koniec roku wyniósł 51 144 846 tys. zł, z tego:

– stan środków pieniężnych	126 tys. zł,
– ulokowane środki finansowe	39 600 807 tys. zł,
– należności	11 544 017 tys. zł,
– zobowiązania	104 tys. zł.

Na należności funduszu złożyły się pożyczka udzielona w 2020 r. Funduszowi Solidarnościowemu w kwocie 11 505 000 tys. zł oraz należności powstałe w wyniku zaliczkowego przekazywania składek.

5.5. Aktywa FRD

Na dzień 31 grudnia 2020 r. wartość aktywów finansowych Funduszu Rezerwy Demograficznej łącznie ze środkami pieniężnymi na rachunku bankowym wyniosła 39 600 933 tys. zł i zmniejszyła się o kwotę 6 077 629 tys. zł w porównaniu do stanu na koniec 2019 r.

Poniżej przedstawiono wartości oraz strukturę poszczególnych kategorii aktywów na dzień 31.12.2019 r. oraz na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł).

Tabela 11. Zestawienie aktywów FRD wg stanu na koniec 2019 r. i 2020 r.

Rodzaj aktywów	31.12.2019		31.12.2020	
	tys. zł	%	tys. zł	%
Bony, obligacje i inne papiery wartościowe Skarbu Państwa	28 302 099	64,72	32 344 861	81,68
Obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz.U. z 2020 r., poz. 2268), gwarantowane przez Skarb Państwa	3 308 677	7,57	3 234 760	8,17
Akcje zdematerializowane, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2021 r., poz. 328)	2 977 657	6,81	2 643 140	6,67
Pozostałe obligacje zdematerializowane, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2021 r., poz. 328)	293 975	0,67	0	0,00
Obligacje emitowane przez spółki publiczne, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 2080)	1 347 517	3,08	1 339 616	3,38
Depozyty bankowe i bankowe papiery wartościowe	7 500 152	17,15	38 430	0,10
Razem	43 730 077	100,00	39 600 807	100,00

Stopa zwrotu z całości zarządzanych przez FRD aktywów w 2020 r. wyniosła 3,05%. W portfelu funduszu dominowały dłużne papiery wartościowe, których średnioroczny udział w całości posiadanego portfela wyniósł 87,77%, a wypracowana w tej części portfela FRD stopa zwrotu wyniosła 3,58%. Posiadane akcje wypracowały ujemną stopę zwrotu w wysokości -9,57%. Średnioroczny udział akcji w portfelu funduszu wyniósł 6,12%.